

GYPZY

ANCIENT GREEKS

THE HISTORY

กรีกโบราณ
: ประวัติศาสตร์ นครรัฐ
และมหाराชผู้พิชิต

ประวัติศาสตร์แห่งอารยธรรมอันยิ่งใหญ่
ตั้งแต่กรีซถึงเสาหินแห่งเฮอริควิลิส
ตั้งแต่ศึกเมืองทรอยถึงสงครามอันยิ่งใหญ่พิชิตสุดขอบโลก

ภัทรพา
สมเหมาะ

นักสำรวจหน้ากระดาษ
ผู้แสวงหาความรู้และภูมิปัญญาบรรณาการนักอ่าน

GYPZY

GYPZY

Ancient Greeks: The History

กรีกโบราณ: ประวัติศาสตร์ นครรัฐ และมหาราชผู้พิชิต

ภัทรพล สมเหมาะ เขียน

ราคา 385 บาท

© ข้อความและรูปภาพในหนังสือเล่มนี้ สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558 การคัดลอกส่วนใดๆ ในหนังสือเล่มนี้ไปเผยแพร่ไม่ว่าในรูปแบบใดต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน ยกเว้นเพื่อการอ้างอิง การวิจารณ์ และประชาสัมพันธ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

ภัทรพล สมเหมาะ.

กรีกโบราณ: ประวัติศาสตร์ นครรัฐ และมหาราชผู้พิชิต = Ancient Greeks: the history.--

กรุงเทพฯ : ยิปซี กรุ๊ป, 2568.

344 หน้า.

1. กรีก -- ประวัติศาสตร์. I. ชื่อเรื่อง.

938

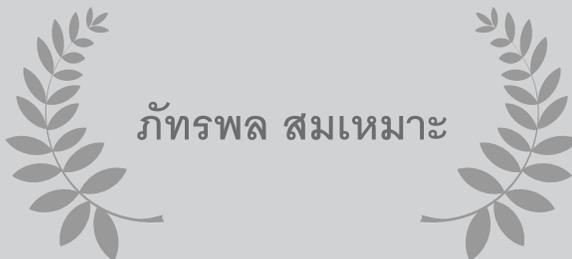
ISBN 978-616-301-812-0

บรรณาธิการอำนวยการ	: คธาวุฒิ เกนุ้ย
บรรณาธิการบริหาร	: สุรัชย์ พิงษ์ภูมิ
กองบรรณาธิการ	: คณิตา สุดราม พรณีมา ครโสภา ณัฐวิภากร ศิริพงษ์เงิน อัญญา โหมชา
พิสูจน์อักษร	: อลิสา โครนลียาภัก
รูปเล่ม	: บุษราภรณ์ สอนส่งผล
ออกแบบปก	: เฉลิมพันธ์ุ ปัญจมาภิรมย์
ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด	: นุชนันท์ ทักษิณานันท์
ผู้จัดการฝ่ายการตลาด	: ชิตพล จันสด
ผู้จัดการทั่วไป	: เวชพงษ์ รัตนมาลี
พิมพ์ที่	: บริษัท วิชั่น พรีเมส จำกัด โทร. 0 2147 3175-6
จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย	: บริษัท ยิปซี กรุ๊ป จำกัด เลขที่ 37/145 รามคำแหง 98 แขวง/เขตสะพานสูง กรุงเทพฯ 10240 โทร. 0 2728 0939 โทรสาร 0 2728 0939 ต่อ 108 www.gypsygroup.net www.facebook.com/gypsygroup.co.thd Line ID: @gypzy

สนใจสั่งซื้อหนังสือจำนวนมากเพื่อสนับสนุนทางการศึกษา สำนักพิมพ์ลดราคาพิเศษ ติดต่อ โทร. 0 2728 0939

Ancient Greeks: The History

กรีกโบราณ:
ประวัติศาสตร์ นครรัฐ
และมหाराชผู้พิชิต

คำนำสำนักพิมพ์

ประเทศกรีซ ถือว่าเป็นหนึ่งในดินแดนคู่อารยธรรมของโลก แม้จะไม่เก่าแก่เท่าอารยธรรมในตะวันออกกลางอย่างดินแดนเมโสโปเตเมีย แต่อารยธรรมกรีกโบราณ เคียงคู่กับอารยธรรมโรมันโบราณ ตามชื่อกรีก-โรมัน ซึ่งเป็นรากฐานของอารยธรรมตะวันตกของทวีปยุโรป ซึ่งต่อมากจะส่งอิทธิพลแพร่กระจายไปทั่วโลก

อารยธรรมกรีกโบราณ ถือว่าเป็นอารยธรรมที่ปรากฏมายาวนาน ส่งผลให้มันมีเรื่องราวและประวัติศาสตร์อันยาวนาน มันคืออารยธรรมที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านของยุคสมัยที่ไร้การจดบันทึก เข้าสู่ยุคสมัยที่มีการจดบันทึก และเป็นอารยธรรมที่ทำให้กำเนิดบิดาแห่งวิชาประวัติศาสตร์ อย่างเฮโรโดตัสด้วย

อารยธรรมกรีกโบราณได้มอบหลายอย่างให้โลกใบนี้ ทั้งศิลปะ วัฒนธรรม ตลอดจนประชาธิปไตย ทว่าสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่มีที่มาที่ไปในประวัติศาสตร์ ซึ่งประวัติศาสตร์กรีกโบราณ นอกจากมีความยาวนานแล้ว ยังมีความซับซ้อนในระดับหนึ่ง เต็มไปด้วยตัวละครทั้งบุคคลและรัฐต่างๆ ที่มีความเป็นท้องถิ่นสูง แต่ก็ยังสามารถรวมเป็นโลกเดียวกันได้ ตลอดจนปัจจัยต่างๆ ที่ส่งอิทธิพลให้พวกเขา กลายเป็นเช่นนี้ แล้วต่อมากก็จะส่งออกความเป็นกรีกของตนไปทั่วโลกที่พวกเขารู้จัก

ประวัติศาสตร์กรีกโบราณคือเรื่องราวของพัฒนาการทางสังคม การก่อตัวของวัฒนธรรมและการสร้างรัฐ ตลอดจนความเสื่อมสลายในเวลาต่อมา จากการรวมตัวกันของชุมชนที่ก่อให้เกิดนครรัฐ การรวมตัวกันของกลุ่มพันธมิตรและการก่อตัวของอำนาจนำความขัดแย้งและพลวัตภายในสังคมของตัวเอง การเผชิญหน้าและการร่วมมือต่อกรกับมหาอำนาจภายนอก การออกไปพิชิตโลกและการสร้างโลกวัฒนธรรมที่แผ่กว้างไกลจากสเปนไปยังชายฝั่งแม่น้ำสินธุ การแตกสลายแหกรชาติของจักรวรรดิ และการถูกพิชิตโดยอีกวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากตน ทำให้โดนหลอมรวมกลายเป็นกรีก-โรมันอย่างที่เราเห็น

พวกเราเห็นอารยธรรมกรีกโบราณในลักษณะที่มันคงที่แล้ว ในลักษณะที่มันพัฒนาถึงขั้นสุดแล้ว มันเลยมีหน้าตาแบบนั้น แต่ระหว่างทางที่อารยธรรมนี้พัฒนาจนกลายเป็นหน้าตาอย่างที่เราเห็น มันต้องประสบกับอะไรบ้างล่ะ?

พวกเราจะติดตามไปด้วยกัน...

สำนักพิมพ์อปีซี

คำนำผู้เขียน

เมื่อเอ่ยถึงรากเหง้าของอารยธรรมตะวันตก หนึ่งในอารยธรรมที่เราน่าจะนึกออกคือ อารยธรรมกรีกโบราณ อารยธรรมของตำนานเรื่องราววีรบุรุษ ปรัชญา ศิลปะ และประชาธิปไตย มันคืออารยธรรมที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน และอิทธิพลของมันก็ยังคงก้องกังวานระบือไกลผ่านยุคสมัยต่างๆ นานนับพันปี เป็นแม่แบบให้กับแนวคิดต่างๆ ในตะวันตก ทั้งการเมือง ศีลธรรม จริยธรรม และสุนทรียภาพ

อย่างไรก็ตาม อารยธรรมกรีกโบราณก็ไม่ได้มีแต่เรื่องราวที่วาท่านั้น มันไม่ได้มีแต่เรื่องราววีรบุรุษ แต่ก็ยังมีเรื่องราวของรัฐบุรุษ และเรื่องราวของรัฐ มันไม่ได้มีแค่ประชาธิปไตย แต่ยังมีเรื่องราวของคณาธิปไตย ทหารราชย์ และตบท้ายด้วยราชาธิปไตย ไม่ได้มีแต่เรื่องราวของเอเธนส์หรือสปาร์ตา แต่ยังมีเรื่องราวของซั้วอำนาจอื่นที่ผลัดกันขึ้น ผลัดกันตก มันไม่ได้มีแค่ความรุ่งโรจน์เท่านั้น แต่ก็มีช่วงเวลาแห่งความวุ่นวายและแตกดับ มันไม่ได้เป็นแค่เรื่องราวที่อยู่ในกรีซเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับเมดิเตอร์เรเนียนและแดนไกลไปจนถึงอินเดีย

จากที่มากำกับตำนาน สู่การกำเนิดนครรัฐ การรวมกลุ่มเป็นสันนิบาตและการสถาปนาจักรวรรดิเล็กซานเดอร์ การแตกของจักรวรรดิ การชิงอำนาจ และการตกอยู่ใต้โรมัน ประวัติศาสตร์ของ

โลกกรีกคือประวัติศาสตร์ของพลวัตต่างๆ ที่มีความเคลื่อนไหวที่น่าสนใจ และสิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดยุโรปในภายหลัง เพราะมันคือต้นแบบของอารยธรรมหลายอย่างในยุโรป แม้แต่อารยธรรมกรีก-โรมัน ก็ยังต้องมีคำว่ากรีกควรรวมอยู่ด้วย

ประวัติศาสตร์กรีกโบราณไม่ได้เป็นแค่ลำดับเหตุการณ์เท่านั้น แต่ยังเป็นการศึกษาสภาพของมนุษย์ในสภาพสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงต่างๆ และสิ่งเหล่านี้คือรากฐานสำหรับโลกสมัยใหม่หลายอย่าง โดยถึงแม้ว่า “ความรุ่งโรจน์ที่เคยเป็นกรีซ” จะดับสูญไปนานแล้ว แต่จิตวิญญาณของมันยังคงอยู่ต่อไป แฝงอยู่ในอารยธรรมต่างๆ และการเข้าใจมัน อย่างน้อยก็อาจช่วยให้เราเข้าใจโลกได้

ข้าพเจ้าหวังว่าผู้อ่านทุกท่านจะได้รับ ความเข้าใจ รวมถึงสิ่งต่างๆ ที่ฟ่วงติดมาด้วย ทั้งความเพลิดเพลิน หรืออะไรก็ตาม และหากผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอเชิญทุกท่านเข้าสู่โลกยุคโบราณที่ทะเลเชื่อมโยงดินแดนต่างๆ เข้าด้วยกัน... ขอเชิญท่านสู่กรีซ

ภัทรพล สมเหมาะ

สารบัญ

บทนำ ความรุ่งโรจน์ที่เคยเป็นกรีซ	12
บทที่ 1 กรีซสมัยเก่าแก่ ยุคสมัยแห่งรากฐาน	24
1. ก่อนยุคเก่าแก่ ยุคมีดกรีกและอารยธรรมก่อนหน้านั้น ยุคก่อนประวัติศาสตร์และ ยุคตำนาน	26
2. ปู่พื้นเรื่อง 4 ชนเผ่ากรีก	43
3. โปลิส การวางรากฐานสังคมนครรัฐในยุคเก่าแก่	47
3.1 เฮลเลนีสและเฮลลาส หลายนครรัฐ แต่ชนกรีกเดียวกัน	51
3.2 กำเนิดวัฒนธรรมนครรัฐกรีก	62
3.3 โปลิสเกิดขึ้นอย่างไร?	68
3.4 โปลิสมีหน้าตาเป็นอย่างไร?	71
3.5 โปลิสในฐานะรัฐ ว่าด้วยการเมืองกรีกในยุคเก่าแก่	75
3.6 อาณานิคมกรีก	80
4. ชีวิตชาวกรีกในยุคเก่าแก่	92
5. ประวัติศาสตร์การพัฒนานครรัฐกรีก จากกรณีศึกษาสำคัญ	101
5.1 เอเธนส์	101
5.2 สปาร์ตา	107

บทที่ 2	กรีกสมัยคลาสสิก ยุคสมัยแห่งความเจริญสุดขีด	110
1.	สงครามเปอร์เซีย	112
1.1	หมายเหตุว่าด้วยหลักฐาน	112
1.2	กบฏไอโอเนีย	114
1.3	การรุกรานกรีซครั้งที่ 1 (492-490 ปีก่อนคริสตกาล)	123
1.4	การรุกรานกรีซครั้งที่ 2	127
1.5	สงครามสันนิบาตดีโลส	140
2.	ยุคทองแห่งเอเธนส์ หัวสีบปีอันรุ่งโรจน์	143
2.1	ยุคสมัยแห่งเปริคลีส	146
2.2	สถาบันการเมืองของเอเธนส์	152
2.3	ยุคทองแห่งศิลปะ วรรณกรรมเอเธนส์	155
2.4	ปรัชญากรีกโบราณ	157
3.	สงครามเปโลโปนีเซียน สงครามโลกกรีก	162
3.1	หมายเหตุว่าด้วยหลักฐาน	162
3.2	สาเหตุสงคราม มหาอำนาจระหองระแหง	166
3.3	สงครามพระเจ้าอาร์คิดาโมส	173
3.4	สันติภาพนีกีแอส	177
3.5	การทัพซิชิลี	178
3.6	สงครามเดเคเลอา ปิดฉากมหาสงคราม	181

4. กรีซในศตวรรษที่ 4 ก่อนคริสตกาล	
ยุคสมัยแห่งความผันผวน	186
4.1 การขึ้นสู่ความเป็นมหาอำนาจของสปาร์ตา และการตกต่ำลง	186
4.2 การฟื้นอำนาจนำของเอเธนส์ อำนาจนำที่นำอะไรไม่ได้เลย	193
4.3 อำนาจนำของธีบส์ อำนาจนำที่แลดูไร้อนาคต	195
4.4 มาซิโดเนียผงาด จากอาณาจักรบ้านนอก สู่มหาอำนาจโลกที่กรีกรู้จัก	198

บทที่ 3 กรีซสมัยเฮลเลนิสติก ยุคสมัยแห่งสงคราม

และการครอบงำ	218
1. แหล่งข้อมูล	220
2. ไดอโดตีส เหล่าผู้สืบทอดอำนาจ แห่งพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราช	222
2.1 “แต่ผู้ที่แข็งแกร่งที่สุด” กำเนิดเหล่าผู้สืบทอดอำนาจ	222
2.2 สงครามผู้สืบทอดอำนาจ จักรวรรดิแตกสลาย	231
3. กรีซ แผ่นดินแม่	245
3.1 มาซิโดเนียภายใต้ราชวงศ์แห่งแม่ทัพตาเดีย	245

3.2	เอปิรุส กรีกที่บ้านนอกยิ่งกว่า	251
3.3	อิสรภาพอันแสนจำกัด ว่าด้วยสถานการณ์ไปลิซ ทั้งหลายในแผ่นดินกรีซ	258
4.	กรีกแห่งแดนตะวันออก	263
4.1	มหาอำนาจไดอาโดคี	263
4.2	อาณาจักรและดินแดนอื่นๆ ของกรีก	281
5.	อารยธรรมกรีกเฮลเลนิสติก	299
5.1	การแพร่กระจายของวัฒนธรรมกรีก	299
5.2	วัฒนธรรมเชิงสถาบัน	301
5.3	การรับวัฒนธรรมกรีก	303
5.4	ศาสนา	307
5.5	วรรณกรรม	309
5.6	ปรัชญา	310
5.7	วิทยาศาสตร์	314
5.8	ศาสตร์ทางทหาร	317
6.	โรมันกับโลกกรีก	320
6.1	สัญญาภาพทางอำนาจและการเข้ามา ของมหาอำนาจใหม่	320
6.2	ความรุ่งโรจน์ที่เคยเป็นกรีซ บัดนี้อยู่กับโรม	333

บทนำ

ความรุ่งโรจน์
ที่เคยเป็นกรีซ

วันที่ 21 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1821 กองกำลังกัซซาคกรีกได้ข้ามแม่น้ำพรุท (Pruth) จากรัสเซียเข้าสู่เขตราชอาณาจักรรัฐแม่น้ำดานูบ (Danubian Principalities - ปัจจุบันคือประเทศโรมาเนีย) อันเป็นรัฐประเทศราชของจักรวรรดิออตโตมัน พวกเขาได้ปลุกระดมให้ชาวกรีกในบริเวณนั้นเริ่มจับอาวุธต่อสู้กับพวกออตโตมัน เพื่อปลดแอกตัวเองให้เป็นอิสระ หลังจากตกอยู่ใต้การปกครองของพวกเติร์กมานานหลายร้อยปี

จากเขตประเทศราชแม่น้ำดานูบ การต่อสู้ปลดแอกของพวกชาวกรีกก็เริ่มแพร่สะพัดออกไป เข้าสู่ดินแดนกรีซ โดยเฉพาะคาบสมุทรเปโลโพนีส (Peloponnese) ในภาคใต้ ซึ่งการลุกฮือกระทำได้สำเร็จยิ่งกว่าที่ใด กลายเป็นปรากฏการณ์หลักของกองกำลังกัซซาค

นี่คือสงครามประกาศเอกราชกรีก (Greek War of Independence) สงครามที่จะให้กำเนิดรัฐกรีกสมัยใหม่ในเวลาต่อมา

อเล็กซานโดรอส อิบซิลแลนติส (Alexandros Ypsilantis)
ข้ามแม่น้ำพรุธ ภาพวาดโดยปีเตอร์ ฟอน เฮสส์
(Peter von Hess) (ภาพจาก www.argolikivivliothiki.gr)

ตอนแรก มันแลดูเหมือนสงครามกบฏภายในประเทศแห่งหนึ่ง กองกำลังกู้ชาติกรีก อันประกอบไปด้วยรัฐบาลทหารและสภาปกครองของภูมิภาคปลดแอกต่างๆ สู้รบกับจักรวรรดิออตโตมันที่ได้รับแรงสนับสนุนจากหัวเมืองประเทศราชฝั่งแอฟริกาเหนือ โดยเฉพาะจากอียิปต์ ที่มีกองกำลังทันสมัยที่สุดในจักรวรรดิ ในตอนแรก กองกำลังกรีกที่แลดูเหมือนจะได้เปรียบและเกือบปลดแอกภาคใต้ทั้งหมดได้

ศึกตีเมืองมิสโซลองกี (Missolonghi) ภาพวาดปี 1855 โดย
ธีโอดอโรส ฟริซาคิส (Theodoros Vryzakis) (ภาพจาก National
Gallery of Athens, <http://www.nationalgallery.gr/>)

กลับต้องเจอศึกหนักเมื่อกองทัพออตโตมันได้กลับ โดยมีหัวอกเป็น
กองทัพอียิปต์ของอิบราฮิม ปาชา (Ibrahim Pasha - บุตรชายของ
อูปราซอียิปต์ มุฮัมหมัด อาลี - Muhammad Ali) ที่ยกพลขึ้นบกที่
ภาคใต้ ทำให้กองกำลังกรีกเกือบสิ้นท่า

แต่แล้ว สงครามปราบกบฏ สงครามและกิจการภายในของ
จักรวรรดิออตโตมันก็ไม่ใช่เหตุการณ์ภายในอีกต่อไป

เมื่อเวลาผ่านไป สงครามประกาศเอกราชกรีกก็กลายเป็นที่สนใจในหมู่ชาวต่างชาติมากขึ้น

ในช่วงเวลานั้น มันคือศตวรรษที่ 19 แนวคิดและกระแสการเคลื่อนไหวแบบโรแมนติก (Romanticism) กำลังแพร่สะพัดและได้รับความนิยมในยุโรปตะวันตก

แนวคิดโรแมนติก หากกล่าวโดยง่ายและสรุปที่สุดก็คือ การเคลื่อนไหวในวงการศิลปกรรม ปัญญาชนและวรรณกรรมที่เน้นความสำคัญในเรื่องความเป็นอัตวิสัย (Subjectivity - อิงจากความคิดความเห็นส่วนตัว) จินตนาการ และการชื่นชมในธรรมชาติ แทนที่ของสังคม วัฒนธรรม เป็นการตอบโต้กับยุคเรืองปัญญา (Enlightenment) ที่หลายอย่างอิงจากความเป็นเหตุเป็นผลเป็นหลัก และปฏิวัติอุตสาหกรรมที่หลายอย่างกำลังจะขับเคลื่อนด้วยจักรกลแทนมนุษย์ และธรรมชาติกำลังถูกเบียดเบียนจนโดนทำลายไปในที่สุด

หนึ่งในส่วนย่อยของพวกเขาโรแมนติก คือแนวคิดฟีลเฮลเลนนิซึม (Philhellenism) แปลตรงตัวแบบกรีกคือ มิตรสหายแห่งชาวกรีก หมายความว่า แนวคิดความรักและความชื่นชมต่อวัฒนธรรมกรีก

แนวคิดนี้ไม่ได้เป็นของใหม่ในยุคศตวรรษที่ 19 เพราะความชื่นชมต่อวัฒนธรรมกรีกได้ปรากฏในอารยธรรมต่างๆ ที่ได้ติดต่อกับวัฒนธรรมกรีกและนมัรับวัฒนธรรมบางส่วนไปเป็นแบบแผนของตน โดยตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดพวกหนึ่งก็น่าจะเป็นพวกโรมัน ซึ่งครั้งหนึ่งก็เคยเข้ามาปกครองกรีซและดินแดนที่ชาวกรีกเป็นชนชั้นปกครอง

ในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 แนวคิดนิยมกรีกก็เริ่มกลับมาแพร่หลายอีกครั้ง หลังจากช่วงเวลาแห่งการปฏิวัติที่เหมือนจะสำเร็จแต่ล้มเหลวตามด้วยการปกครองแบบเผด็จการของนโปเลียน และปิดท้ายด้วยการฟื้นฟูระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในยุโรปพื้นทวีป บรรดาปัญญาชนหัวก้าวหน้าและเสรีนิยมต่างก็รู้สึกอึดอัดและผิดหวัง โดยเฉพาะในช่วงที่กระแสดินิยมโรมันติกกำลังมาถึง แต่กลับถูกกดทับด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่กลับมาเรืองอำนาจ

เมื่อคนผิดหวัง พวกเขาก็อยากจะหาวิธีออกห่างจากโลกความเป็นจริงที่ทำให้ตนผิดหวัง พวกเขาจึงหันไปพึ่งพาศิลปะ หันไปหาหนังสือ โหยหาถึงอดีต แล้วอะไรล่ะที่พวกเขาเจอ? พวกเขาเจอกับอารยธรรมโบราณอันยิ่งใหญ่เรื่องรอง อารยธรรมที่เป็นแม่แบบให้กับยุโรป โดยเฉพาะระบอบประชาธิปไตยอารยธรรมที่มีความยิ่งใหญ่ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นหัวอำนาจในเมดิเตอร์เรเนียน

นั่นคืออารยธรรมกรีกโบราณ

พวกเขาฝันว่าสักวันหนึ่ง อารยธรรมนั้นจะฟื้นฟูกลับมาในฐานะรัฐชาติที่มีอาณาเขตเทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับยุคโบราณ ความโหยหาของคนที่ยากจะระบุตัวเอง เทียบเคียงกับความรุ่งโรจน์ที่เคยเป็นกรีซ (Glory that was Greece)

ความฝันนั้นเหมือนจะมาถึง เมื่อการลุกฮือของพวกกรีกในจักรวรรดิออตโตมันเกิดขึ้น

เมื่อพวกกรีกทำการลุกฮือและสู้รบกับจักรวรรดิออตโตมัน ชาวยุโรปตะวันตกและชาวอเมริกันส่วนหนึ่ง โดยเฉพาะพวกปัญญาชน

ต่างก็มีใจเอนเอียงไปทางเห็นใจพวกกรีก ด้วยความที่อารยธรรมกรีก คือต้นแบบของอารยธรรมตะวันตก เป็นผู้มอบมรดกยุคคลาสสิกทั้งหลายให้กับตะวันตก เรียกได้ว่า ถ้าหากไม่มีกรีกอารยธรรมตะวันตกอย่างที่เราารู้จักก็คงจะไม่เกิดขึ้นมาด้วย

ด้วยเหตุนี้เอง ชาวยุโรปตะวันตกและชาวอเมริกันบางส่วนก็เริ่มรณรงค์ให้รัฐบาลประเทศตนให้การสนับสนุนต่อกองกำลังกู้ชาติกรีก บางคนเล่นใหญ่กว่าคือยอมสละสมบัติอันมั่งมีของตน จัปอาดูธ และเดินทางไปที่กรีซเพื่อเข้าร่วมรบในแนวหน้า คนอย่างลอร์ดไบรอน (George Gordon Byron, 6th Baron Byron) ขุนนางและกวีชาวอังกฤษ ที่ออกเดินทางจากบ้านเกิด ไปรบเคียงบ่าเคียงไหล่กับชาวกรีก แล้วตายในปี 1824 เพราะติดไข้หวัดใหญ่ ตอนนั้นลอร์ดไบรอนมีอายุแค่ 36 ปีเท่านั้น

ตอนแรก มหาอำนาจยุโรปก็ยังไม่ทำที่ต่อสงครามประกาศเอกราชกรีกเท่าไรนัก เพราะมันคือเรื่องที่เกิดขึ้นในอีกจักรวรรดิ และการลงมือใดๆ ก็อาจส่งผลต่อสมดุลอำนาจ สิ่งที่มาอำนาจต่างๆ พยายามจะรักษาไว้หลังจากสิ้นสุดสงครามนโปเลียน มหาสงครามที่ทำให้สมดุลอำนาจยุโรปยุ่งเหยิงไปพักใหญ่ แต่แล้วเรื่องราวที่เกิดขึ้นในกรีซก็เริ่มแพร่สะพัดในหมู่สาธารณชน ปรากฏต่อพวกเขาผ่านหนังสือพิมพ์และงานศิลปะต่างๆ เรื่องราวของการสังหารหมู่ ฆ่าล้างเกาะ การข่มขืน เหตุทารุณทั้งหลายที่กองกำลังออตโตมันและกองกำลังหัวเมืองประเทศราชกระทำต่อชาวกรีก เหตุเหล่านี้ทำให้รัฐบาลมหาอำนาจต่างๆ ไม่อาจนิ่งเฉยได้อีกต่อไป โดยเฉพาะในขณะ

ลอร์ดไบรอนบนเตียงมรณะ (Lord Byron on His Deathbed)
ภาพวาดโดยโจเซฟ เดนิส โอเดวาร์ (Joseph Denis Odevaere)
(ภาพจาก Europäische Geschichte Online - <https://www.ieg-ego.eu>)

พลเมืองของตนกำลังเรียกร้องให้พวกเขาต้องทำอะไรสักอย่าง

ในที่สุด สามมหาอำนาจอันได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส และรัสเซีย ก็ตัดสินใจที่จะเข้าแทรกแซงด้วยการส่งกองเรือน้อยไปที่กรีซในปี 1827 โดยกองเรือสามมหาอำนาจได้เข้าปะทะและทำลายกองเรือออตโตมัน-อียิปต์ในยุทธนาวีนาวาริโน (Battle of Navarino) ทำให้ฝ่ายกรีกเริ่มกลับมาได้เปรียบอีกครั้ง หลังจากที่พวกเขาจมน้ำตายไปแล้ว

ต่อมาในปี 1828 กองทัพอียิปต์ของอิบราฮิม ปาซาก็ต้องถอนทัพเพราะกองทัพฝรั่งเศสยกพลขึ้นบกที่คาบสมุทรเปโลโปนีส และหลังจากนั้นไม่นาน เมื่อกองทัพที่มีประสิทธิภาพที่สุดถอนทัพออกไป

การสังหารหมู่ที่เกาะคีโอส (Le Massacre de Chios)
ภาพวาดปี 1824 โดยยูจีน เดลาครอว์ซ์ (Eugène Delacroix)
(ภาพจาก Louvre, <https://collections.louvre.fr>)

แล้ว บรรดาป้อมค่ายออกโตมันทั้งหลายที่โดนล้อมอยู่ต่างก็ทยอยยอมแพ้ และในปีเดียวกัน จักรวรรดิออกโตมันกับรัสเซียก็เปิดฉากรบกันโดยตรง ทำให้กองทัพรัสเซียเคลื่อนพลเข้ามาสนับสนุนกองกำลังกรีกได้โดยตรง

ปี 1830 หลังจากรบกันมานาน 9 ปี ในที่สุดอังกฤษ ฝรั่งเศส และรัสเซียก็ลงนามในพิธีสารลอนดอน (London Protocol) รับรองเอกราชของประเทศกรีซ ในฐานะรัฐเอกราช โดยหลังจากนั้นก็มีการ

ยุทธนาวีนาวาริโน (Battle of Navarino) ภาพวาดโดยแอมบรัวส์ หลุยส์ การ์โนเรย์ (Ambroise Louis Garneray) (ภาพจาก Versailles, chateauversailles.fr)

เจรจาอื่นๆ เช่นการปักปันพรมแดน และการเชิญเจ้าบาวาเรียเข้ามาเป็นกษัตริย์

และนี่ก็คือเรื่องราวที่ว่า ความชื่นชมคลั่งไคล้ในอารยธรรมกรีกสามารถทำให้กรีซถือกำเนิดใหม่ได้อย่างไร?

แต่อย่างไรก็ตาม บางครั้งความคาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง อาจจะไม่ได้อัดดคล้องกันเสมอไป

หลังจากสงครามจบลง เหล่าผู้นิยมกรีกก็พบว่า พวกกรีกสมัยใหม่ บางทีก็ดูไม่เหมือนกับพวกกรีกโบราณที่ตนเคยอ่านเจอในหนังสือเลย การอยู่ใต้จักรวรรดิโรมันและตามด้วยจักรวรรดิออตโตมัน ทำให้อัตลักษณ์ของพวกเขาเปลี่ยนไป การอยู่ในศาสนาคริสต์นิกายออร์ทอดอกซ์ก็เช่นกัน พวกเขาแลดูไม่เหมือนกับพวกกรีกในมหากาพย์

ของไฮเมอรัไม่เหมือนพวกกรีกที่รบกับเปอร์เซีย ไม่เหมือนชาวเอเธนส์
ที่ก่อร่างสร้างระบบการเมืองนครรัฐอย่างที่พวกเขาเคยอ่านเจอ ไม่เหมือน
พวกสปาร์ตันที่ครั้งหนึ่งยันกองทัพเปอร์เซียที่เธอร์มอพิลี พวกเขาเป็น
กรีกที่ต่างออกไป

แล้ววัฒนธรรมกรีกโบราณที่พวกเขารู้จักมันมีหน้าตาเป็น
อย่างไร?

ประวัติศาสตร์ของพวกเขาเป็นอย่างไร?

มันเป็นอย่างไรที่พวกเขารับรู้เสมอไปหรือเปล่า?

อารยธรรมเหล่านั้นแตกดับ แล้วส่งต่อมายังโลกตะวันตกยุค
หลังได้อย่างไร?^{1 2}

อารยธรรมนี้มอบพลังอันแรงกล้าให้กับพวกเขาอย่างไร?

นี่คืออารยธรรมกรีกโบราณ ความรุ่งโรจน์ที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นกรีซ

1 "Beyond Politics: Philhellenism & The Public". University of Michigan Library. Apps.lib.umich.edu/online-exhibits/exhibits/show/200th-anniversary-greek-war/philhellenism

2 William St.Clair. "That Greece Might Still Be Free: The Philhellenes in the War of Independence". Open Book Publishers, 2008. Doi.org/10.2307/j.ctt5vt7w

ขอบข่ายของเนื้อหา : กรีกโบราณ

อารยธรรมกรีกโบราณในที่นี้คืออารยธรรมและยุคสมัยที่กินระยะเวลาระหว่างศตวรรษที่ 12 ก่อนคริสตกาล ซึ่งเป็นยุคมีดกรีก แล้วไปสิ้นสุดลงในช่วงศตวรรษที่ 1 ก่อนคริสตกาล เมื่อภูมิภาคเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออกซึ่งเป็นที่ตั้งของหัวอำนาจกรีกหลังยุคอเล็กซานเดอร์ถูกยึดครองโดยสาธารณรัฐโรมัน ทำให้โลกกรีกตกอยู่ใต้อำนาจของจักรวรรดิโรมันในเวลาต่อมา

ในเชิงการแบ่งยุคสมัยย่อย สามารถแบ่งได้เป็นดังนี้

ยุคมีดกรีก ประมาณ 1050-750 ปีก่อนคริสตกาล

กรีกสมัยเก่าแก่ (Archaic Greece) ประมาณ 800-480 ปีก่อนคริสตกาล

กรีกสมัยคลาสสิก (Classical Greece) ประมาณ 500-323 ปีก่อนคริสตกาล

กรีกสมัยเฮลเลนิสติก (Hellenistic Greece) ประมาณ 323-31 ปีก่อนคริสตกาล

บทที่ 1

กรีกสมัยเก่าแก่ ยุคสมัยแห่งรากฐาน

ก่อนที่กรีซจะเข้าสู่ช่วงเวลาของอารยธรรมกรีกโบราณ โดยเฉพาะช่วงเวลาของยุคสมัยที่คนจดจำกันได้เป็นอย่างดี มันยังมีช่วงเวลาของการปฏิรูปฐาน ช่วงเวลาอันเก่าแก่ที่จะให้กำเนิดอารยธรรมต่างๆ กลายเป็นนครรัฐและหัวอำนาจท้องถิ่นต่างๆ

นี่คือช่วงเวลาแรกเริ่มของกรีกโบราณยุคอาร์เคอิก (Archaic) หรือยุคเก่าแก่ยุคสมัยของการสร้างนครรัฐ การสร้างระบบการเมือง การตั้งอาณานิคมไปทั่วเมดิเตอร์เรเนียน

จุดเริ่มต้นของยุคนี้อยู่ที่ 776 ปีก่อนคริสตกาล ปีที่มีการจัดกีฬาโอลิมปิกเป็นครั้งแรก และสิ้นสุดลงด้วยเหตุการณ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในช่วงเวลานั้น การรุกรานกรีกครั้งที่สองโดยจักรวรรดิเปอร์เซีย คือ 480 ปีก่อนคริสตกาล

1. ก่อนยุคเก่าแก่ ยุคมีดกรีกและอารยธรรมก่อนหน้านั้น ยุคก่อนประวัติศาสตร์และ ยุคตำนาน

ก่อนจะเข้ายุคเก่าแก่ ยุคที่จะปูพื้นให้กับอารยธรรมกรีกโบราณทั้งหลาย เราต้องมาปูพื้นยุคก่อนหน้านั้น เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการที่เกิดขึ้นก่อนหน้าและการسابสูญ ก่อนที่สิ่งต่างๆ จะกลับมาฟื้นฟูในยุคเก่าแก่ และประเด็นที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ ยุคก่อนหน้านี้จะกลายเป็นฉากหลังหรือ Setting ให้กับวรรณกรรมคลาสสิก เรื่องราวของเทพปกรณัมและตำนานวีรบุรุษทั้งหลายที่มีการบอกเล่าและเขียนในยุคกรีกโบราณ เชื่อว่าอิงจากยุคเก่าแก่ว่านั้น ซึ่งก็คือยุคที่กำลังจะกล่าวถึงต่อไปนี้

ยุคก่อนประวัติศาสตร์ของกรีซมีความคล้ายคลึงกับยุคก่อนประวัติศาสตร์ของประเทศอื่นๆ ในยุโรปและทั่วโลก โดยยุคหินใหม่ของกรีซเริ่มขึ้นประมาณ 7000-6500 ปีก่อนคริสตกาล อิงจากการค้นพบหลักฐานการทำเกษตรกรรมที่กระจายไปทั่วพื้นที่ประเทศกรีซในปัจจุบัน และไปสิ้นสุดประมาณ 3200 ปีก่อนคริสตกาล โดยหลักฐานที่พบเห็นได้ในยุคนี้คือหลักฐานโบราณคดีจำพวกเครื่องปั้นดินเผา และเครื่องมือต่างๆ สำหรับการทำการเกษตรกรรมและการต่อสู้โดยในยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์เช่นนี้ มีการพบหลักฐานที่สื่อไปในทางการทำสงคราม หลักฐานของไฟไหม้และการทำลายล้าง หลักฐานของโครงกระดูกจำนวนมากที่มีร่องรอยการกระทบกระแทก การถูกฟาดด้วยอาวุธ เห็นได้จากรอยกระดูกยุบ รวมถึงรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ออกไปในทางกำแพงหรือฐานที่มั่นคงซึ่งหลักฐานสำคัญปรากฏที่

เค้าโครงอาคารที่แหล่งโบราณคดีเซสโคล (Sesklo) (ภาพจาก Novo Scriptorium)

ภาพจำลอง สันนิษฐานรูปลักษณะของแหล่งโบราณคดีเซสโคล (ภาพจาก Novo Scriptorium)

เซสโคล (Sesklo) ในเธสซาลี (Thessaly) ประเทศกรีซ¹

สำหรับประชากรในดินแดนกรีซในช่วงเวลานี้ เชื่อว่าเป็นประชากรอีกกลุ่ม เหล่าชนพื้นเมืองที่ไม่ใช่ชาวกรีก โดยในสมัยกรีกคลาสสิก เหล่านักเขียนที่เขียนถึงมหากาพย์และตำนานต่างๆ มีชื่อเรียกชนพื้นเมืองก่อนหน้าเหล่านี้ว่า พวกเปลาสกี (Pelasgoi) หรือที่แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า พวกเปลาสเกียน (Pelasgians) โดยนักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษ ปีเตอร์ กรีน (Peter Green) เคยให้ข้อเสนอไว้ว่า คำว่าเปลาสเกียนสำหรับชาวกรีกมันหมายถึงคำเหมารวมสำหรับกลุ่มชนโบราณดั้งเดิม และน่าจะเป็นชนพื้นเมืองที่อยู่ในโลกกรีก (“a hold-all term for any ancient, primitive and presumably indigenous people in the Greek world”)² ซึ่งในยุคคลาสสิก ชนกลุ่มนี้ก็มักจะยังเหลือรอดอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทั้งในกรีซแผ่นดินใหญ่ หมู่เกาะทะเลอีเจียนและเกาะครีต ในยุคสมัยที่ชาวกรีกปกครองดินแดนกรีซส่วนใหญ่ กรีกบางพวกเรียกคนเหล่านี้ว่า *คนเถื่อน* ขณะที่บางพวกเรียกคนพวกนี้ว่าเป็นกรีกเช่นกัน ซึ่งเชื่อว่าในท้ายที่สุด กลุ่มชนเหล่านี้ก็น่าจะโดนชาวกรีกกลืนวัฒนธรรม

หลักฐานเฉพาะที่พบเห็นในกรีซคือสถาปัตยกรรมแบบเมการอน (Megaron) อาคารโถงขนาดใหญ่หน้ามุ้งมีเสาใหญ่สอง

1 Curtis N. Runnels; Claire Payne; Noam V. Rifkind; Chantel White; Nicholas P. Wolff; Steven A. LeBlanc. “Warfare in Neolithic Thessaly”. The American School of Classical Studies at Athens (2009).<http://www.jstor.org/stable/25622691>

2 Peter Green (trans.); Apollonios Rhodios. The Argonautika (University of California Press, 2007), I.987.

เสา มีประตูต่อเข้าไปในโถงฝังสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตรงกลางมีเสาหินสี่เสาที่ตั้งเรียงกันเป็นผังจัตุรัส หน้าที่ใช้ทำงาน มีข้อสันนิษฐานสองอย่างด้วยกัน คือ การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และการปกครอง รวมถึงการใช้เป็นที่อยู่อาศัย คล้ายพระราชวัง ความสูงของอาคารคือสองชั้น เชื่อว่าหลังคาเป็นแบบดาดฟ้าเรียบ น่าจะทำจากกระเบื้องเซรามิกหรือดินเผา³ ซึ่งสถาปัตยกรรมแบบนี้ ส่วนใหญ่จะพบเห็นได้ในยุคสำริดซึ่งเป็นยุคถัดมา แต่ในยุคหินใหม่นี้ ก็เริ่มมีการปรากฏสถาปัตยกรรมคล้ายเมการอนแล้วในเฮสซาลี⁴

ถัดจากยุคหินใหม่ กรีกก็เข้าสู่ยุคสำริด ซึ่งสำหรับกรีก มันมีชื่อเรียกเฉพาะคือ อารยธรรมอีเจียน (Aegean Civilization) เป็นการเรียกรวมอารยธรรมต่างๆ ที่ปรากฏในประเทศกรีก รอบๆ ทะเลอีเจียน โดยมีอยู่สามกลุ่มหลักที่มีความเฉพาะตัว แต่ก็มี การสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน⁵ สามอารยธรรมนี้มีชื่อเรียกตามภูมิภาคที่ค้นพบดังต่อไปนี้

อารยธรรมมิโนอัน (Minoan Civilization) อารยธรรมที่พบในเกาะครีต ตั้งชื่อโดยอิงจากราชาไมโนส (Minos) ราชาแห่งครีตตามตำนานกรีก อายุสมัยประมาณ 3200-1050 ปีก่อนคริสตกาล

3 Stephanie Lee. "Megaron". Archaeologies of the Greek Past. JIAAW Workplace, Brown University. https://www.brown.edu/Departments/Joukowsky_Institute/courses/greekpast/4888.html

4 Valentin Muller. "Development of the 'Megaron' in Prehistoric Greece". American Journal of Archaeology. 48 (4) (1944): 342-348. doi:10.2307/499900

5 "Aegean civilizations". Encyclopaedia Britannica. <https://www.britannica.com/topic/Aegean-civilization>

อารยธรรมไซเคลดิก (Cycladic Civilization) อารยธรรมที่พบในหมู่เกาะไซเคลเดส (Cyclades) หมู่เกาะทะเลอีเจียน ทางตะวันออกเฉียงใต้จากกรีซแผ่นดินใหญ่ อายุสมัยประมาณ 3200-2000 ปีก่อนคริสตกาล

ยุคเฮลลาติก (Helladic Period) ระบบการกำหนดอายุสมัยแบบเปรียบเทียบ ให้เติมเต็มการกำหนดอายุสมัยแบบมิโนอัน โดยใช้กับกรีซแผ่นดินใหญ่เป็นหลัก อายุสมัยประมาณ 3200-1050 ปีก่อนคริสตกาล

ความน่าสนใจของอารยธรรมอีเจียนเหล่านี้คือ มีการค้นพบหลักฐานการค้าทางไกล บางแห่งเกิดขึ้นในเวลาเก่าแก่มาก เห็นได้จากหลักฐานหินอบซิเดียนจากเกาะเมโลส (Melos - เกาะแห่งหนึ่งในทะเลอีเจียน) ที่กระจายไปทั่วทั้งภูมิภาคทะเลอีเจียน⁶ มีการพบภาชนะแบบครีตที่เกาะเมโลส แผ่นดินใหญ่กรีซ ตลอดจนดินแดนห่างไกลที่สุดอย่างอียิปต์⁷

ความน่าสนใจอีกอย่างของอารยธรรมอีเจียนคือ การค้นพบหลักฐานที่ออกไปในทางอารยธรรมคล้ายรัฐ เช่น ซากอาคารใหญ่ที่มีลักษณะคล้ายพระราชวัง คฤหาสน์ ป้อมปราการ การปรากฏอาวุธและชุดเกราะในหลุมศพซึ่งคาดว่าเป็นเครื่องประดับที่อุทิศแก่ผู้ตาย

6 Mercurios Georgiadis. "The obsidian in the Aegean beyond Melos: An outlook from Yali". *Oxford Journal of Archaeology* 27(2) (March 2008): 101-117. DOI:10.1111/j.1468-0092.2008.00299.x

7 Marcos Davi Duarte da Cunha. "The maritime contact of Minoan Crete with Egypt". *Academia*. https://www.academia.edu/6998093/The_maritime_contact_of_Minoan_Crete_with_Egypt

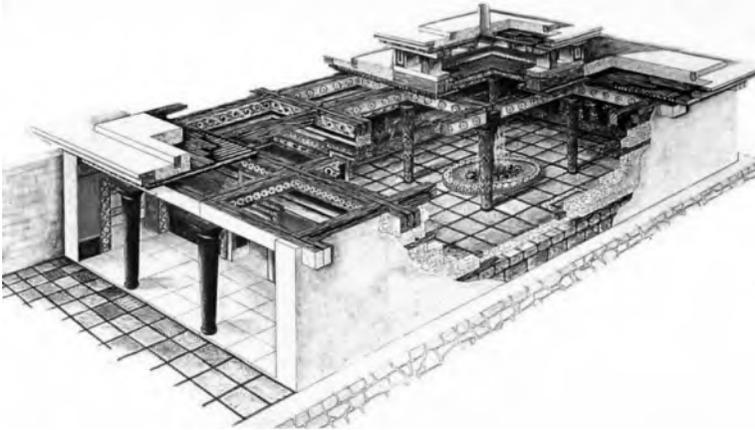
การพบถนนแบบปูด้วยหิน สะพาน ระบบระบายน้ำ เอกสารจำพวก จารึกแผ่นดินเผาและจาน (ขณะนี้ เจอแค่ในครีตเท่านั้น) และเอกสาร ที่จารึกตัวอักษรลงไปในวัสดุที่เสื่อมสลายได้

ในช่วงปลายสมัยสำริดของกรีซ ประมาณ 1750 ปีก่อนคริสตกาล มีการปรากฏอารยธรรมใหม่ในกรีซแผ่นดินใหญ่ เรียกว่า อารยธรรม ไมซีนี (Mycenaean Civilization) ถือว่าเป็นอารยธรรมขั้นสูงและ เฉพาะตัวแห่งแรกในกรีซแผ่นดินใหญ่ ซึ่งมีหลักฐานสำคัญคือการตั้ง รัฐที่มีศูนย์กลางการปกครองที่พระราชวัง การจัดระเบียบสังคมแบบ ชุมชนเมือง มีงานศิลปะและระบบการเขียนเป็นหลักฐานของอักษร โบราณที่เป็นบรรพบุรุษของตัวอักษรกรีกในภายหลัง⁸

ข้อสันนิษฐานว่าด้วยพวกไมซีนีมีอยู่ว่า พวกไมซีนี คือชาวกรีก บนแผ่นดินใหญ่ที่สามารถพัฒนาอารยธรรมของตนขึ้นมาได้ เพราะ ถูกกระตุ้นจากการติดต่อกับพวกอารยธรรมใกล้เคียง เช่นพวกมิโนอัน บนเกาะครีต หรืออารยธรรมอื่นที่พบเห็นได้ในเมดิเตอร์เรเนียน ทำให้ ตนพัฒนาอารยธรรมระดับสูงขึ้นมาบ้าง

ทำไมถึงชื่อไมซีนี (Mycenae) เพราะว่ามันอิงจากแหล่ง โบราณคดีไมซีนี แหล่งโบราณคดีสำคัญที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคอาร์โกลิส (Argolis) ในคาบสมุทรเปโลโพนีส ทางภาคใต้ของกรีซแผ่นดินใหญ่ แหล่งนั้นปรากฏหลักฐานจำนวนมากและชัดเจน ทั้งป้อมปราการ

8 "Professor Shelmerdine's Exciting Mycenaean Find". CLASSICS | College of Liberal Arts, University of Texas (June 2, 2011). <https://liberalarts.utexas.edu/classics/news/professor-shelmerdine-s-exciting-mycenaean-find>

เมگارอนที่ไมซีนี ประเทศกรีซ อายุสมัยประมาณ 1250-1200 ปีก่อนคริสตกาล ภาพจำลอง
(ภาพจาก Art History Glossary)

ทางทหาร พระราชวัง สถาปัตยกรรมที่แสดงถึงอารยธรรมขั้นสูงอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นประตูสิงห์ (Lion's Gate) หรือห้องพระคลังแห่งเอเทรียส (Treasury of Atreus) ซึ่งเป็นสุสานที่เจาะเข้าไปในเนินเขาสูง โดยหลักฐานแบบนี้ก็ไม่ได้จำกัดแค่ที่ไมซีนีเท่านั้น เพราะมันยังมีแหล่งโบราณคดีอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน กระจายไปทั่วทั้งภาคใต้และภาคกลางของกรีซ ไปไกลถึงหมู่เกาะอีเจียน เกาะไซปรัส ตลอดจนดินแดนฝั่งเอเชียอย่างอานาโตเลีย

อารยธรรมไมซีนีมีหน้าตาอย่างไร? หากดูจากหลักฐานที่ค้นพบ เราสามารถบอกได้ดังนี้

มันเป็นอารยธรรมที่มีศูนย์กลางการปกครองของเมืองอย่างชัดเจน เห็นได้จากอาคารแบบพระราชวังที่อิงจากอาคารแบบเมگارอนที่เคยพบได้ตั้งแต่สมัยหินใหม่ แต่ในยุคสำริด เมگارอนคือ

สถาปัตยกรรมยอดนิยมนั้นพบเห็นได้ทั่วไปห้องต่างๆ ถูกประดับตกแต่งด้วยภาพปูนเปียกหรือพื้นปูนพลาสติกที่มีการวาดจิตรกรรมลงไป โดยกลุ่มอาคารใหญ่ที่ประดับตกแต่งอย่างหรูหราเป็นการแสดงถึงการปรากฏขึ้นของชนชั้นนำในพื้นที่ อาจจะเป็นพวกนักบวชหรือไมก็ราชา ซึ่งในสมัยนั้น ปรากฏคำว่า วานักต์ (Wanakt) จากอักษรโบราณที่พบในยุคเดียวกัน โดยมันไปตรงกับคำในภาษากรีกโบราณ โดยเฉพาะในยุคของโฮเมอร์ วานักซ์ (Wanax) หรือ อานักซ์ (Anax) ที่เอาไว้ใช้เรียกหัวหน้าเผ่าหรือแม่ทัพ หรือองค์ราชาตามแบบชนบ่เก่า เป็นตำแหน่งที่โฮเมอร์ใช้เรียกอากาเมมนอน (Agamemnon) ราชาแห่งไมซีนีในมหากาพย์สงครามเมืองทรอย⁹

นอกจากวังแล้ว หลักฐานอีกอย่างที่ปรากฏคู่กับวังคือกำแพง กำแพงที่ล้อมวังมันไม่ใช่กำแพงธรรมดา หากแต่เป็นกำแพงขนาดใหญ่สร้างจากบล็อกหินขนาดใหญ่ที่ไม่ได้ผ่านการแต่งใดๆ เรียกว่า กำแพงแบบ *Cyclopean* กำแพงที่ใหญ่มากจนเชื่อว่ามีแต่พวกยักษ์ตาเดียว ไชคคอป (Cyclop) เท่านั้นที่สามารถยกหินก้อนยักษ์ขนาดนี้มาสร้างกำแพงได้ ซึ่งกำแพงแบบนี้ทำให้อารยธรรมไมซีนีต่างจากพวกมิโนอัน พระราชวังพวกมิโนอันบนเกาะครีตมีแต่ตัววัง แต่ไม่มีกำแพงล้อม แต่พระราชวังพวกไมซีนีกลับมีกำแพงล้อมไว้ โดยปรากฏชัดในไมซีนี ไทรินส์ (Tiryns) และธีบส์ (Thebes) กำแพงเหล่านี้สูงที่สุดประมาณ 13 เมตร และหนาสุดประมาณ 8 เมตร

9 James T. Hooker. "The Wanax in Linear B Texts". *Kadmos*. 18 (2) (1979): 100–111. doi:10.1515/kadm.1979.18.2.100